

Suchý F.: Moravské ovoce, Český odbor zemědělské rady pro Markrabství moravské, 1.vydání 1907

čís. 6.

JABLKO KRONCELSKÉ.

TRANSPARENTAPFEL VON CRONCELS. — TRANSPARENTE DE CRONCELES.

JABLKO KRONCELSKÉ.

Původ a rozšíření.

Dlouhou dobu již bylo hledáno jablko letní pěkné, veliké a při tom dobré. Pěstitelé nebyli nijak spokojeni s odrůdami dosavadními, zejména ne pěstitelé různých tvarů zákrskových, kteří provozují takřka sport v této kultuře; u nich byla stále mezera, která nebyla vyrovnána, až v sedmdesátých letech minulého století. V těchto letech podařilo se majitelům školek Baltet v Cronceles ve Francii vypěstovati tuto odrůdu, a v krátké době na to rozšířena pak u mnoha pěstitelů ovoce tabulového a okrasného. Kdo viděl, po případě i okusil toto jablko, ten na ně tak lehce nezapomene a snaží se za každou cenu obohatiti jím svoji zahradu a tabuli.

V našich krajích se s ním setkáváme doposud jen v zahradách sportovníků a labužníků, kterým již každé jablko se nezamlouvá.

Uvedeným však by mohl mnohý pěstitel uveden býti v pochybnost, zda se toto jablko pro naše poměry hodí. Sledují-li se dobře vlastnosti jeho, tu shledá se, že též u nás se výtečně daří, a nebude dlouho, že se s ním shledáme i mimo zahrady označených pěstitelů, nejen v zahradách rolnických, nýbrž i v zahradách otevřených, ne-li dokonce na veřejných stromořadích. Plnou měrou toho zasluhuje.

Původ svůj, jak již uvedeno, má toto jablko ve Francii a odtud pak se šířilo po celé Evropě.

Poloha.

Polohy zvláštní nevyžaduje, ač jest domovem v krajině mírné, daří se dobře v krajinách teplých, vinorodých i chladnějších, výše položených. Kdyby se nebylo obávatí orážení plodů větrem, mohlo by se vysazovati i do poloh bouřlivějších. Mrazem ještě nikdy neutrpělo a přečkalo-li kruté zimy od zavedení, pak již není třeba se obávatí, že by bylo choulostivým. Také sobě ještě žádný pěstitel nenaříkal, že by tomuto jablku naše podnebí nevyhovovalo. Jelikož snese též dobře suché ovzduší, doporučovalo by se hlavně pro naše vinorodé kraje; docílilo by se jeho pěstováním znamenitých úspěchů.

Půda.

Ani pokud se týče půdy není vybíravé, daří se v každé půdě jen poněkud pro jabloně způsobilé. Přece však v teplejší a kypřejší půdě nabývají plody lepší jakosti než v půdě chladné.

Vzrůst.

Strom roste dobře, možno říci bujně, tvoří objemnou, kulovitou, řídkou korunu, čímž jest často a velmi úrodný. Letorosty jeho jsou dlouhé, přiměřeně silné, list velký, jemný, hustý a vzdoruje plísni.

JABLKO KRONCELSKÉ.

Školkáři jsou se vzrůstem stromu tohoto ve školce velmi spokojeni, neboť každý tvar se jim dobře vyvinuje; vysokokmeny tvoří tak pěkné jako kordony vodorovné a proto v poslední době mu věnují též více pozornosti.

Vysazuje se v první řadě do zahrad uzavřených pro své až příliš svůdné ovoce; hodí se však i pro polní ovocnářství. Podél silnic a cest je vysazovati nelze.

Stanoviště.

Doposud se pěstovalo toto jablko ponejvíce ve tvaru zákrskovém a osvědčilo se při všech těchto tvarech výtečně, při dosti bujném vzrůstu rodí bohatě, vyžaduje ovšem něco delší seříznutí. Vysokokmeny jakož i polokmeny jsou též zdravé, pěkné stromy a doporučovalo by se hojně těchto tvarů používat.

Tvar stromu.

Kvete dobře každoročně a není v květenství choulostivé přes to, že kvete záhy.

Květ.

Ovoce přináší velké, tvaru úhledného, kulovitého, vysoce kulovitého neb i poněkud sploštělého. Některé plody jsou hladké, jiné zas mírně hranaté, na spodní části širší a ke kalichu zúženější. Celkem vzato jest to jablko tvaru velice ušlechtilého.

Ovoce.

Kalich jest uzavřený nebo polootevřený, jest v hranaté, široké, hluboké prohlubince.

Kalich.

Stopka bývá dlouhá neb krátká, tenká, vlnatá, dlouho zelená. U mnohých plodů jest dužnatým svalem v důlku stopečném ke straně stlačena; vězí ve velmi hlubokém, širokém, částečně rezivém důlku stopečném. Tím, že jest stopka slabá, nadržuje dobře ovoce na stromě a nutno tedy voliti pro ně místa proti bouřlivým větrům chráněná.

Stopka.

Slupka jest ojílná, velejemná, hladká, vláčná, tenká, barvy nazelelenalo-žluto-bílé; při úplném uzrání žlutobílé. Pro naši reprodukci bylo použito plodů ještě nedozralých, není tedy barva vyztřelého plodu podána, ale nicméně jest slupka i barva znázorněna velice věrně. Zvláštní dojem činí povrch plodu na každého; zdá se pořád, jakoby byl trochu namrzlý, zejména když jsou plody i s jíním vyloženy. Na straně sluneční mívá někdy slupka velmi mírný nádech načervenalý. Tečky bílé, jemné se vyskytují velmi hojně.

Barva.

Dužnina jest jemná, kyprá, šťavnatá, barvy nažloutlé, chuti růžově okořenělé, sladkonavinulé. Zdá se, jakoby měla náklonnost ku cikadování, přece však cikadování doposud se neshledalo. Domnívám se, že tato vlastnost dužniny přiměla vypěstitele této odrůdy k tomu názvu, totiž „transparentní (průsvitné) z Cronceles“.

Dužnina.

Uzrává v září a vydrží až do konce října, je-li dobře uchováno. Češe se, aby dosaženo bylo nejlepší jakosti, též raději několik dní před úplným dozráním; v chladné komoře neb sklepě pak náležitě dozraje. Plody našeho vyobrazení byly zaslány k reprodukci 15. září a dalo se očekávat, že v několika dnech uzrají. Česati se musí s největší opatrností, aby stopky slabé a křehké nebyly přelámány. Při česání se má vkládati do nízkých, jemnou látkou vyložených košů.

Dozrání a česání.

Zužitkování.

Jablko toto jest hlavně stolní, které by na trhu mělo vděčné odběratele a platilo by se za ceny nejvyšší. Doposud se na trh nedostalo, pěstitelé je vždy sami v domácnostech spotřebovali. Pěstovati je pro větší města ve větší míře by bylo nad míru výnosným, neboť není tou dobou v lahůdkářských obchodech jablka lepšího.

